

NHEMBOATY MBYÁ REKÓ ONHEMBOJEROVIA AWÃ REGUÁ

Kowa'e nemboaty ma oiko 26 ha'e 27 de setembro de 2007 py, tenta São Miguel das Missões/RS py, nhemboaty mbyá rekó onhembojerovia ve awã regua re, ha'e jawe ma hetá iquai huvitcha kuery: Secretaria de Cultura da Nação Argentina py gua; Mbyá kuery Paraguai py gua; Secretaria de Identidade e Diversidade Cultural ha'e gui ma Secretaria de Políticas Culturais do Ministério da Cultura do Brasil; Assessoria Internacional IPHAN py gua havi; Departamento de Patrimônio Imaterial/IPHAN py gua wi; 21^a, 12^a, 11^a, 10^a, 9^a há'egui 6^a Superintendências Regionais/IPHAN py gua kuery; Centro Regional para Salvaguarda de Patrimônio Imaterial da América Latina (CRESPIAL) py guá kuery haweí; Mbyá huvitcha kuery Rio Grande do Sul py gua kuery, Santa Catarina py gua kuery, São Paulo py gua, Rio de Janeiro ha'e gui Espírito Santo py gua kuery; ha'egui Universidade Federal do Rio Grande do Sul py gua kuery (UFRGS) ojapo wa'e kue Inventário Nacional de Referências Culturais – INRC tekoá Mbyá-Guarani São Miguel Arcanjo py. Kowa'e nhemboatya py ma, kuatchiá para ojejapo panwe Juruá kuery pe, omba'epo awã tekoá ha'ejawi rupi ha'e gui Nhande Kuery Ete'i reko ombojerowiá we awã.

OJEJAPO WA'E RÃ HA'E JAWI

UNESCO ma jogueroayu maranmi wy pa Nhande Kuery Ete'i reko onhembojerowya we awã, kuatchia para ojejapo awã nhande reko regua re, omoin porã awã nhande reko hae'i, Juruá ruwitcha kuery oparupi gui nhomboaty wy ma ojapo raka'e kuatchia para nhande repya rupi gua (**declaração-ONU-2007, (convenção 169-OIT)**;

Nhande Kuery Ete'i reko ndopai awã ma yma rã mo hekoa raka'e wa'e kue'i rupi hae ikuai ha'egui ywy oiporu awã tuitcha we ramo ma ha'e wewe;

Nhanema'endu'a wa'e rã ma petein tein re ha'egui ha'e jawi jawi re jaupity jawy awã jaetcha kuaa awã ha'e gui nhambojerowia awã panwe reko, Nhande Kuery Ete'i rewe omba'epo wa'e rã ma oikuaa pota we wa'erã:

- Imbaraete we awã' Nhande Kuery Ete'i reko América do Sul py
- jaikuaa pota we ruwitcha kuery oikuaa pota we awã, oimpytywo we awã onhembo'ea reko re,tentchain reko re, ka'aguy reko re ha'e gui mba'emo'in onhenhoty awã reko re, Nhande Kuery Ete'i ikuai porã owy'a hetchain okuapy awã.

- Jaepy we nhamombaraete we ha'e kuery oguereko wa'e arandu gueko ete'i rupi gua;
- Jajapytchaka ha'e kuery oipota wa'e re, gueko rupi hae'i oipota arami ha'e kuery arandu rupi imba'erentcha'ãa rupi gua re.
- Jajapo tekoá py gua kue'iry nhanemoinru we awã rami nhamba'eapoa rupi, jaetcha kuaa ha'e gui nhambojerowia panwe Nhande Kuery Ete'i ikuai wa'e reko;
- Nhamboeko guekoa'i rupi gueko hae'i rupi ikuaia irami ha'e gui tekoá ha'ejawi rupi onhembaeapo wa'e rã rupi.

Panwe rupi ajapo wa'e rã

Ha'ejawi ywy América do Sul re Nhande Kuery Ete'i ikuaia rupi ma ojapo wa'e rã:

1. Onha'ã ete wa'e rã ojapo awã petein nhemba'eapo projeto regional oetcha kuaa awã ha'e gui ombojerowia awã Nhande Kuery Ete'i reko;
2. Ojapo wa'e rã projeto centro regional rupi omain porã awã teko mba'eporã mba'eretcha'ãa América Latina py – CRESPIAL, onhepynru ta jogueroayu awã Nhemboaty Guatchu oin jowy wa'e py, oiko ta tenta quito py, Equador py, 19 ha'e gui 20 de novembro de 2007 pewe rã oin.
3. Nhopytywo mba awã omba'eapo ma wa'e kue Nhande Kuery Ete'i reko ogueraa jepe awã re, ha'e gui oetchauka awã marami pa omba'eapo wa'e rã.

Panwe rupi ojapo mawoi wa'e rã

Ha'ejawi ywy América do Sul re Nhande Kuery Ete'i ikuaia rupi ma ojapo wa'e rã:

1. ojapo wa'e rã kuatchia para Nhande Kuery Ete'i regua re onhemombo'u pa awã opamba'e oinkontewe wa'e onhembo'ea reko re, tentchain reko re, ka'aguy reko re, iyywy rã reko re ha'e gui oma'enty awã reko re, kowa'e regua re jogueroayu ma awã rami Nhemboaty Guatchu py CRESPIAL; ha'e gui
2. jaikuaa pota oin awã nhemba'eapo nacional ha'e gui internacional oejapo awã projeto regional omombaraete awã Nhande Kuery Ete'i reko.